

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

12 януари 2023 година*

„Преюдициално запитване — Директива (ЕС) 2015/2302 — Член 14, параграф 1 —
Пакетни туристически пътувания и свързани пътнически услуги — Изпълнение на договор
за пакетно туристическо пътуване — Отговорност на съответния организатор — Мерки за
борба срещу разпространението на инфекциозно заболяване в световен мащаб —
Пандемия от COVID-19 — Ограничения, наложени в мястото на дестинацията на
пътуването и в мястото на пребиваване на съответния пътник, както и в други държави —
Липса на съответствие на услугите, предоставени в рамките на съответното пакетно
туристическо пътуване — Подходящо намаление на цената на това пакетно
туристическо пътуване“

По дело C-396/21

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Landgericht
München I (Областен съд Мюнхен I, Германия) с акт от 18 май 2021 г., постъпил в Съда на
29 юни 2021 г., в рамките на производство по дело

KT,

NS

срещу

FTI Touristik GmbH

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: А. Prechal (докладчик), председател на състава, М. L. Arastey Sahún, F. Biltgen,
N. Wahl и J. Passer, съдии,

генерален адвокат: L. Medina,

секретар: D. Dittert, началник на отдел,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 1 юни
2022 г.,

* Език на производството: немски.

като има предвид становищата, представени:

- за чешкото правителство, от S. Šindelková, M. Smolek и J. Vlácil, в качеството на представители,
- за френското правителство, от A. Daniel и A. Ferrand, в качеството на представители,
- за финландското правителство, от H. Lerro, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от B.-R. Killmann, I. Rubene и C. Valero, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 15 септември 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 14, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета (ОВ L 326, 2015 г., стр. 1).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между двама пътници, КТ и NS (наричани по-нататък „ищците в главното производство“), от една страна, и туроператора FTI Touristik GmbH, от друга страна, във връзка с поисканото намаление на цената на пакетно туристическо пътуване вследствие на ограничения срещу разпространението на пандемията от COVID-19, наложени в мястото на дестинацията на тези двама пътници, а също и във връзка с предсрочното връщане на пътниците на мястото на заминаването им.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 31 и 34 от Директива 2015/2302 гласят:
„(31) Пътуващите следва да разполагат и с възможност да прекратят договора за пакетно туристическо пътуване по всяко време преди започване на изпълнението на туристическия пакет срещу заплащане на подходяща и обоснована такса за прекратяването, като се вземат предвид очакваните икономии и приходи от алтернативно реализиране на пътническите услуги. Те следва да имат и право да прекратяват договора за пакетно туристическо пътуване без заплащане на такса за прекратяване, когато изпълнението на туристическия пакет ще бъде засегнато в значителна степен от непредотвратими и извънредни обстоятелства. Това може да включва например война, други сериозни проблеми със сигурността, като терористични актове, значителни рискове за човешкото здраве, като огнище на

сериозна болест на мястото на пътуването или природни бедствия, като наводнения или земетресения или атмосферни условия, които правят невъзможно безопасното пътуване до дестинацията, съгласно уговореното в договора за пакетно туристическо пътуване.

[...]

- (34) Целесъобразно е да се предвидят специални правила относно средствата за защита в случай на липса на съответствие при изпълнението на договора за пакетно туристическо пътуване. Пътуващият следва да има право срещаните от него проблеми да бъдат решени, а когато значителна част от пътническите услуги, включени[...] в договора за пакетно туристическо пътуване, не могат да бъдат предоставени, следва да му бъдат предложени подходящи алтернативни услуги. Ако организаторът не коригира липсата на съответствие в рамките на разумен срок, определен от пътуващия, пътуващият следва да може сам да направи това и да поиска възстановяване на необходимите разходи. В някои случаи не следва да е необходимо определянето на краен срок, по-специално ако се налага незабавна корекция. Това следва да се прилага, например, когато поради закъснение на автобус, осигурен от организатора, пътуващият трябва да вземе такси, за да стигне навреме за полета си. Пътуващите следва да имат право и на намаление на цената, прекратяване на договора за пакетно туристическо пътуване и/или обезщетение за претърпените вреди. Обезщетението следва да покрива и нематериални вреди, например обезщетение за неудовлетвореност от пътуването или от ваканцията поради съществени проблеми при изпълнението на съответните пътнически услуги. Пътуващият следва да бъде задължен да уведоми организатора без забавяне, предвид обстоятелствата по случая, за всяка липса на съответствие, която установи по време на изпълнението на пътническа услуга, включена в договора за пакетно туристическо пътуване. Неспазването на това задължение може да бъде взето предвид при определяне на подходящото намаление на цената или на обезщетението за претърпените вреди, ако подобно уведомление би довело до избягване или намаляване на претърпените вреди“.

- 4 Член 1 от тази директива е озаглавен „Предмет“ и гласи:

„Целта на настоящата директива е да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар и за постигането на високо и възможно най-единно равнище на защита на потребителите посредством сближаване на определени аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки по отношение на договорите между пътуващи и търговци свързани с пакетни туристически пътувания и свързани пътнически услуги“.

- 5 Член 3 от посочената директива, озаглавен „Определения“, предвижда:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

12. „непредотвратими и извънредни обстоятелства“ означава ситуация извън контрола на страната, която се позовава на тази ситуация, чиито последици не биха могли да бъдат избегнати дори при вземането на всички разумни мерки;

13. „липса на съответствие“ означава неизпълнение или неточно изпълнение на пътническите услуги, включени в туристически пакет;

[...]“.

6 Член 13 от същата директива, озаглавен „Отговорност за изпълнението на туристическия пакет“, гласи:

„1. Държавите членки гарантират, че организаторът носи отговорност за изпълнението на пътническите услуги, включени в договора за пакетно туристическо пътуване, независимо дали те се извършват от него или от други доставчици на пътнически услуги.

[...]

2. Пътуващият уведомява организатора без необосновано забавяне, като се отчитат конкретните за случая обстоятелства, за всяка липса на съответствие, която установи при изпълнението на пътническа услуга, включена в договора за пакетно туристическо пътуване.

3. Ако някоя от пътническите услуги не се изпълнява съгласно предвиденото в договора за пакетно туристическо пътуване, организаторът коригира липсата на [...] съответствие, освен ако:

а) това е невъзможно; или

б) предполага непропорционално високи разходи предвид степента на несъответствието и стойността на засегнатите пътнически услуги.

Ако организаторът, в съответствие с буква а) или буква б) от първа алинея от настоящия параграф, не коригира липсата на съответствие, се прилага член 14.

[...]“.

7 Член 14 от Директива 2015/2302, озаглавен „Намаление на цената и обезщетение за претърпени вреди“, гласи:

„1. Държавите членки гарантират, че пътуващият има право на подходящо намаление на цената за времето, през което е имало липса на съответствие, освен ако организаторът докаже, че липсата на съответствие се дължи на пътуващия.

2. Пътуващият има право да получи обезщетение от организатора за всички вреди, претърпени в резултат на липсата на съответствие с договора. Обезщетението се извършва без необосновано забавяне.

3. Пътуващият няма право на обезщетение за претърпени вреди, ако организаторът докаже, че липсата на съответствие:

а) се дължи на пътуващия;

б) се дължи на трето лице, несвързано с предоставянето на включените в договора за пакетно туристическо пътуване пътнически услуги, и не може да се предвиди или избегне; или

в) се дължи на непредотвратими и извънредни обстоятелства.

[...]“.

Германското право

8 Член 651i от Bürgerliches Gesetzbuch (Граждански кодекс, наричан по-нататък „BGB“) предвижда:

„(1) Организаторът на пакетно туристическо пътуване трябва да предостави на пътуващия пътуване, лишено от несъответствия.

(2) Пакетното туристическо пътуване е лишено от несъответствия, когато е организирано по уговорения начин. Ако начинът на организация не е уговорен, не са налице несъответствия, когато туристическото пътуване:

1. отговаря на предвиденото в договора ползване или

2. отговаря на обичайното ползване и е организирано по начин, характерен за пакетните туристически пътувания от същия вид, и който начин пътуващият може да очаква съобразно вида пакетно туристическо пътуване.

Липса на съответствие при пътуването е налице и ако организаторът не предостави туристически услуги или ги предостави с необосновано закъснение.

(3) При липса на съответствие на пакетното туристическо пътуване, когато са изпълнени предвидените в следващите разпоредби условия и ако не е предвидено друго, пътникът може:

[...]

б. да упражни правата, произтичащи от намаление на цената на пътуването (член 651m) [...]

[...]“.

9 Член 651m от BGB гласи:

„Цената на пътуването се намалява за периода, през който е налице липса на съответствие на пътуването. В случай на намаление на цената на пътуването това намаление се осъществява пропорционално спрямо стойността, която би имало пакетно туристическо пътуване без недостатъци към датата на сключване на договора в сравнение с реалната цена на пътуването. Намалението на цената, ако е необходимо такова, се определя чрез оценка“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 10 На 30 декември 2019 г. ищците в главното производство закупуват от FTI Touristik пакетно туристическо пътуване, включващо, от една страна, самолетни билети за отиване и връщане от Германия до Гран Канария (Испания), и от друга страна, нощувки на този остров в периода от 13 до 27 март 2020 г. Ищците в главното производство са имали възможност да пристигнат на мястото на дестинацията, както е било предвидено.
- 11 На 15 март 2020 г. обаче испанските власти предприемат мерки, обхващащи цялата испанска територия, с оглед на борбата срещу разпространението на пандемията от COVID-19, което води по-специално до затваряне на плажовете на Гран Канария и до прилагане на вечерен час на този остров. На клиентите в хотела, в който пребивават ищците в главното производство, е било разрешено да напускат стаите си само за да се хранят, а достъпът до басейните и шезлонгите е бил забранен и развлекателната програма е била отменена. На 18 март 2020 г. ищците в главното производство са били уведомени, че трябва да са готови да напуснат този остров всеки момент, и на следващия ден е трябвало да се върнат в Германия.
- 12 При завръщането си ищците в главното производство искат от FTI Touristik да им предостави намаление в размер на 70 % от цената на тяхното пакетно туристическо пътуване, тоест сумата 1 018,50 евро. FTI Touristik отказва да им предостави посоченото намаление на цената, тъй като счита, че не може да носи отговорност за това, което представлява „общ житейски риск“. След този отказ ищците в главното производство подават иск пред Amtsgericht München (Районен съд Мюнхен, Германия), като претендират да им бъде предоставено посоченото намаление на цената.
- 13 С решение от 26 ноември 2020 г. този съд отхвърля иска, като приема, че мерките, предприети от испанските органи с оглед на борбата срещу разпространението на пандемията от COVID-19, са били мерки за защита на здравето на ищците в главното производство и че подобна защита не може да доведе до „несъответствие“ на пакетното туристическо пътуване на последните по смисъла на член 651i от BGB. В това отношение посочената юрисдикция подчертава, че стопанисващите хотела, в който са пребивавали ищците в главното производство, са били принудени да вземат мерки за защита по отношение на своите клиенти.
- 14 Ищците в главното производство обжалват това решение пред запитващата юрисдикция Landgericht München I (Областен съд Мюнхен I, Германия). Според тази юрисдикция несъмнено може да се приеме, че организаторът на пакетно туристическо пътуване може да носи отговорност в случай на несъответствие на съответните туристически услуги в резултат от прилагането на мерките за защита на здравето, предвид безвиновната отговорност на този организатор, предвидена в член 651i от BGB. При все това през периода, в който е било осъществено пътуването на ищците в главното производство, в Германия също са били приети мерки, подобни на приетите от испанските органи, с оглед на борбата срещу разпространението на пандемията от COVID-19, така че мерките, наложени в дестинацията на ищците, биха могли да се считат за „обичайни обстоятелства“, наложени в цяла Европа с оглед на тази пандемия, а не за извънредни обстоятелства, характерни за посочената дестинация.

- 15 Освен това запитващата юрисдикция изразява съмнения по въпроса дали така наложените ограничения могат да се считат за част от „общия житейски риск“, изключващ отговорността на организатора на съответното пакетно туристическо пътуване. В това отношение запитващата юрисдикция се позовава на решение на Bundesgerichtshof (Федерален съд, Германия), в което по-специално се приема по същество, че ограничаване на гаранцията по договора за пътуване може да се наложи във връзка с обстоятелства, които попадат единствено в личната сфера на пътуващия, или при които се реализират рискове, които пътникът трябва да носи и в ежедневието си. Следователно пътникът трябва да поеме рисковете, свързани с дейност, попадаща в обхвата на „общия житейски риск“, в случаите, в които съответният туроператор не носи отговорност за каквото и да било нарушение на задължение или за поражащо отговорност събитие. Такъв би бил случаят, когато независимо от предвидените в туристическите пакети услуги пътуващият е претърпял злополука в мястото за почивка, заболял е или е пострадал от престъпление, или поради лични причини вече не е в състояние да се ползва от останалите туристически услуги.
- 16 Запитващата юрисдикция отбелязва още, че макар, както свидетелства съображение 31 от Директива 2015/2302, авторите на тази директива да са включили сред „непредотвратими[те] и извънредни обстоятелства“ по смисъла на член 12, параграф 2 от нея „огнище на сериозна болест на мястото на пътуването“, може да се предположи, че тези автори не са имали предвид хипотезата на пандемия.
- 17 При тези обстоятелства Landgericht München I (Областен съд, Мюнхен I, Германия) решава да спре производството и да отправи към Съда следния преюдициален въпрос:

„Представяват ли ограниченията във връзка с инфекциозно заболяване, широко разпространено в дестинацията на пътуването, липса на съответствие по смисъла на член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302 и когато поради световното разпространение на инфекциозното заболяване такива ограничения са наложени както в мястото на пребиваване на пътуващия, така и в други държави?“.

По преюдициалния въпрос

- 18 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302 трябва да се тълкува в смисъл, че пътник има право на намаление на цената на пакетното си туристическо пътуване, когато липсата на съответствие на туристическите услуги, включени в туристическия му пакет, се дължи на ограничения, наложени в мястото на дестинацията на този пътник с оглед на борбата срещу разпространението на инфекциозно заболяване и когато такива ограничения са наложени и в местопребиваването на пътника, а също и в други държави поради разпространението на съответното заболяване в световен мащаб.
- 19 В това отношение съгласно постоянната съдебна практика при тълкуването на разпоредба от правото на Съюза следва да се вземат предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ и целите на правната уредба, от която тя е част, и евентуално нейният генезис (решение от 18 октомври 2022 г., IG Metall и ver.di, C-677/20, EU:C:2022:800, т. 31 и цитираната съдебна практика).

- 20 Що се отнася, на първо място, до текста на член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302, тази разпоредба предвижда, че държавите членки гарантират, че пътуващият има право на подходящо намаление на цената за времето, през което е имало липса на съответствие на предоставените услуги, освен ако организаторът докаже, че липсата на съответствие се дължи на пътуващия.
- 21 Така от текста на посочената разпоредба следва, че правото на пътуващия на намаление на цената на туристическия пакет е подчинено само на условието да е налице липса на съответствие на предоставените туристически услуги. Съгласно член 3, точка 13 от Директива 2015/2302 понятието „липса на съответствие“ се определя като неизпълнение или неточно изпълнение на пътническите услуги, включени в туристически пакет.
- 22 От това следва, че неизпълнението или неточното изпълнение на туристическите услуги е достатъчно, за да предостави на съответния пътник правото да получи намаление на цената на туристическия пакет от страна на организатора, който му е продал въпросния пакет. Причината за тази липса на съответствие, и по-специално отговорността на съответния организатор за нея, е ирелевантна в това отношение. Всъщност, както отбелязва и генералният адвокат в точка 17 от заключението си, установяването на липса на съответствие е обективно, в смисъл че изисква само да се направи сравнение между услугите, включени в туристическия пакет на съответния пътник, и тези, които действително са му били предоставени.
- 23 Текстът на посочената разпоредба предвижда едно-единствено изключение от това право на пътниците с пакетни резервации, а именно когато вината за липсата на съответствие е на пътника. Предвид ясното значение на посоченото изключение и стриктното тълкуване на изключенията по принцип, то не може да се отнася до случаи, различни от тези, при които липсата на съответствие се дължи на този пътник.
- 24 Следователно от буквалното тълкуване на член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302 следва, че неизпълнението или неточното изпълнение на туристическите услуги, включени в пакет, предоставя на съответния пътник право на намаление на цената при всички обстоятелства, освен когато това неизпълнение или неточно изпълнение се дължи на съответния пътник. Фактът, че за липсата на съответствие на тези туристически услуги са отговорни организаторът или лица, различни от този пътник, или фактът, че тази липса се дължи на обстоятелства, които са извън контрола на посочения организатор, като например „непредотвратими и извънредни обстоятелства“ по смисъла на член 3, точка 12 от Директива 2015/2302, не засяга съществуването на правото на същия този пътник да получи намаление на цената.
- 25 Що се отнася, на второ място, до контекста, в който се вписва член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302, следва да се отбележи, че тази разпоредба е част от хармонизирания режим на договорната отговорност на организаторите на пакетни туристически пътувания, въведен с членове 13 и 14 от тази директива, които спадат към глава IV от нея, наименувана „Изпълнение на туристическия пакет“. Този режим на отговорност се характеризира с обективна отговорност на съответния организатор и с изчерпателно определяне на случаите, в които той може да се освободи от нея.
- 26 Всъщност член 13 от посочената директива, озаглавен „Отговорност за изпълнението на туристическия пакет“, предвижда в параграф 1, че държавите членки гарантират, че организаторът носи отговорност за изпълнението на пътническите услуги, включени в

договора за пакетно туристическо пътуване, независимо дали те се извършват от него, или от други доставчици на пътнически услуги. Параграф 3 от този член гласи, че ако някоя от пътническите услуги не се изпълнява съгласно предвиденото в договора за пакетно туристическо пътуване, организаторът по принцип следва да коригира липсата на съответствие, а в случаите, когато той не може да направи това, се прилага член 14 от същата директива.

- 27 Член 14 от Директива 2015/2302, озаглавен „Намаление на цената и обезщетение за претърпени вреди“, предоставя, освен правото на съответния пътник на намаление на цената, което е предвидено в параграф 1 от този член, и отделно право на обезщетение, определено в параграфи 2 и 3 от посочения член. Това право на обезщетение от страна на съответния организатор се отнася до всички вреди, претърпени в резултат на липсата на съответствие на предоставените туристически услуги, освен когато тази липса на съответствие се дължи на пътуващия или на трето лице, несвързано с предоставянето на включените в договора за пакетно туристическо пътуване пътнически услуги, и не може да се предвиди или избегне или пък се дължи на „непредотвратими и извънредни обстоятелства“. Както отбелязва и генералният адвокат в точка 23 от заключението си, от структурата на член 14 от Директива 2015/2302 следва, че изключенията от правото на обезщетение за вреди са конкретно определени за това право и не могат да се прилагат по отношение на правото на намаление на цената.
- 28 Така контекстуалното тълкуване на член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302 потвърждава буквалното тълкуване на тази разпоредба, тъй като от него следва, че тя се вписва в режим на отговорност, при който договорната отговорност е възложена на организатора на пътуването.
- 29 Що се отнася, на трето място, до преследваната с Директива 2015/2302 цел, от член 1 от тази директива следва, че тя цели по-специално постигането на високо равнище на защита на потребителите. При това положение буквалното тълкуване на член 14, параграф 1 от тази директива се потвърждава и от телеологичното ѝ тълкуване. Всъщност високото ниво на защита на потребителите се осигурява чрез предоставяне на пътуващите на право на намаление на цената във всички случаи на липса на съответствие на предоставените пътнически услуги, независимо от причината за тази липса на съответствие и кой е отговорен за нея, и чрез предвиждането на едно-единствено изключение от това право – в случая, когато липсата на съответствие се дължи на пътуващия.
- 30 Накрая, на четвърто място, генезисът на Директива 2015/2302 също подкрепя буквалното тълкуване на член 14, параграф 1 от нея. Всъщност, както отбелязва генералният адвокат в точка 25 от заключението си, първоначалното предложение за тази директива е предвиждало едни и същи изключения от правото на намаление на цената на туристическия пакет и от правото на обезщетение на съответния пътник. В хода на законодателната процедура обаче е било въведено разграничение между изключенията от правото на намаление на цената и изключенията от правото на обезщетение.
- 31 Така от текста и от контекста на член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302, както и от целта и генезиса на тази директива следва, че съответният пътник има право на намаление на цената на туристическия пакет във всички случаи на липса на съответствие на предоставените туристически услуги, с изключение на един-единствен случай, а именно когато тази липса на съответствие се дължи на пътника. Така на посочения пътник се

предоставя правото на намаление на цената независимо дали посочената липса на съответствие се дължи на „непредотвратими и извънредни обстоятелства“, които се намират извън контрола на съответния организатор.

- 32 В настоящия случай, при условие че запитващата юрисдикция извърши проверки в тази насока, липсата на съответствие на разглежданите в главното производство туристически услуги се дължи на санитарни мерки, приети в мястото на дестинацията на ищците в главното производство с цел борба срещу разпространението на пандемията от COVID-19.
- 33 Тези санитарни мерки, както и фактът, че сходни мерки са били приети в мястото на пребиваване на ищците в главното производство, а също така и в други държави, не могат да попречат на правото на ищците да се ползват от намаление на цената съгласно член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302. По-специално въпросът дали, както посочва запитващата юрисдикция, първо, мерките за борба срещу разпространението на пандемията от COVID-19 биха могли да се считат не за извънредни, а за обичайни обстоятелства, тъй като са били приети в много други държави, и второ, тези мерки и последиците от тях са част от „общия житейски риск“, който пътникът трябва да понесе, е ирелевантен за преценката на правото на последния на намаление на цената на пакетното му пътуване съгласно член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302.
- 34 Всъщност, както следва от точка 22 от настоящото решение, установяването на липса на съответствие на предоставените услуги изисква само да бъде извършено сравнение между услугите, включени в туристическия пакет на съответния пътник, и услугите, които действително са му били предоставени, поради което извънредният или обичаен характер на обстоятелствата около тази липса на съответствие е без значение за предоставянето на разглежданото право. Освен това, макар ограниченията, които публичните органи налагат на този пътник поради световното разпространение на пандемията от COVID-19, да представляват риск за него, неизпълнението или неточното изпълнение на услугите в рамките на пакетно туристическо пътуване, причинени от тези ограничения, все пак не се дължат на посочения пътник. Както обаче бе посочено в точка 23 от настоящото решение, единствено когато липсата на съответствие се дължи на пътуващия, съответният организатор може да се освободи от задължението си да предостави на същия този пътник намаление на цената на туристическия му пакет в случай на липса на съответствие на предоставените услуги.
- 35 Направеният в точка 31 от настоящото решение извод не се поставя под въпрос от довода на чешкото правителство, че спазването на приложимата правна уредба в мястото на дестинацията на пътуването е имплицитна клауза на всеки договор за пакетно туристическо пътуване, така че спазването на ограничителните мерки, приети от властите в мястото на дестинацията на пътуването, не може да се счита за липса на съответствие на предоставените услуги. Всъщност, макар да е вярно, че спазването на тази правна уредба е задължително за страните по договора за пакетно туристическо пътуване, независимо дали това е било напомнено в съответния договор, и че посоченото спазване от страна на организатора може да доведе до липса на съответствие на предоставените туристически услуги, това не променя факта, че разглежданата липса на съответствие при всички положения не се дължи на съответния пътник, поради което той има право на намаление на цената на своя туристически пакет. Фактът, че въпросната липса на съответствие не се дължи и на съответния организатор, също е ирелевантен, тъй като това право на намаление на цената се основава на обективната отговорност на последния, както бе посочено в точка 25 от настоящото решение.

- 36 В рамките на преценката за наличие на право на намаление на цената по член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302 запитващата юрисдикция трябва да вземе предвид посочените по-долу елементи.
- 37 На първо място, както следва от прочита на тази разпоредба във връзка с член 3, точка 13 от Директива 2015/2302, задължението на организатора да предостави такова намаление на цената, се преценява само с оглед на туристическите услуги, включени в договора за пакетно туристическо пътуване, които са предмет на неизпълнение или на неточно изпълнение. Този организатор не е длъжен да компенсират услугите, които не се е задължил да предостави. Така договорът за пакетно туристическо пътуване ограничава разглежданото задължение на посочения организатор.
- 38 Все пак, предвид целта на Директива 2015/2302, която е да се гарантира високо равнище на защита на потребителите, задълженията на организатора, произтичащи от подобен договор, не могат да се тълкуват стеснително. Така, посочените задължения обхващат не само изрично предвидените в договора за пакетно туристическо пътуване, но и свързаните с тях задължения, които произтичат от целта на този договор (вж. в този смисъл решение от 18 март 2021 г., Kuoni Travel, C-578/19, EU:C:2021:213, т. 45). В настоящия случай запитващата юрисдикция следва да прецени въз основа на услугите, които съответният организатор е трябвало да предостави в съответствие с договора за пакетно туристическо пътуване, подписан с ищците в главното производство, дали по-специално затварянето на басейните на съответния хотел, липсата на развлекателна програма в хотела, невъзможността на ищците да получат достъп до плажовете на Гран Канария, както и невъзможността им да посетят този остров вследствие на приемането от испанските органи на мерките за борба с разпространението на COVID-19, са могли да представляват неизпълнение или неточно изпълнение на този договор от посочения организатор.
- 39 На второ място, съгласно член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302 намалението на цената на съответното пакетно пътуване трябва да е подходящо за целия период на липса на съответствие. Преценката относно подходящия характер, подобно на установяването на липсата на съответствие, трябва да се осъществи обективно, като се вземат предвид задълженията на организатора по силата на сключения договор за пакетно туристическо пътуване. Така посочената преценка трябва да се основава на прогнозна стойност на туристическите услуги, включени в съответния туристически пакет, които не са били изпълнени или са били неточно изпълнени, като се вземат предвид продължителността на това неизпълнение или на това неточно изпълнение и стойността на разглеждания пакет. Намалението на цената на посочения пакет трябва да съответства на стойността на неотговарящите на изискванията туристически услуги.
- 40 На трето място, както следва от съображение 34 и от член 13, параграф 2 от Директива 2015/2302, пътуващият следва да бъде задължен да уведоми организатора без забавяне, предвид обстоятелствата по случая, за всяка липса на съответствие, която установи по време на изпълнението на пътническа услуга, включена в договора за пакетно туристическо пътуване. Липсата на уведомяване може да бъде взета предвид при определянето на намалението на цената на този пакет, ако уведомяването е можело да доведе до ограничаване на продължителността на установената липса на съответствие.

- 41 По настоящото дело, доколкото разглежданите случаи на липса на съответствие се дължат на мерките, приети от испанските органи с оглед на борбата срещу разпространението на пандемията от COVID-19, уведомяването от страна на ищците в главното производство за посочените случаи на несъответствие не е можело да доведе до ограничаване на тяхната продължителност. Следователно липсата на уведомяване не може да бъде взета предвид в рамките на определянето на съответно намаление на цената.
- 42 С оглед на всички изложени по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 14, параграф 1 от Директива 2015/2302 трябва да се тълкува в смисъл, че пътуващият има право на намаление на цената на своето пакетно туристическо пътуване, когато липсата на съответствие на туристическите услуги, включени в туристическия му пакет, се дължи на ограничения, наложени в мястото на неговата дестинация с оглед на борбата срещу разпространението на инфекциозно заболяване, и когато такива ограничения са наложени и на мястото на неговото пребиваване, а също така и в други държави поради разпространението на това заболяване в световен мащаб. За да бъде подходящо, това намаление на цената трябва да се преценява с оглед на включените в туристическия пакет услуги и да отговаря на стойността на услугите, във връзка с които е била установена липса на съответствие.

По съдебните разноски

- 43 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 14, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета

трябва да се тълкува в смисъл, че:

пътуващият има право на намаление на цената на своето пакетно туристическо пътуване, когато липсата на съответствие на туристическите услуги, включени в туристическия му пакет, се дължи на ограничения, наложени в мястото на неговата дестинация с оглед на борбата срещу разпространението на инфекциозно заболяване, и когато такива ограничения са наложени и на мястото на неговото пребиваване, а също така и в други държави поради разпространението на това заболяване в световен мащаб. За да бъде подходящо, това намаление на цената трябва да се преценява с оглед на включените в туристическия пакет услуги и да отговаря на стойността на услугите, във връзка с които е била установена липса на съответствие.

Подписи